

Mehmet Rauf

Serap

KISA MİRAS

MEHMET RAUF
SERAP

Can Miras
Kısa Miras / 6

Serap, Mehmet Rauf

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Hilal Matbaası, 1325 (1909)

Can Yayınları'nda 1. basım: Ağustos 2021, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Günümüz Türkçesine uyarlayan: Seval Şahin

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Bilal Sarıteke / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5176-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750751769

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MEHMET RAUF SERAP

Günümüz Türkçesine uyarlayan
Seval Şahin

ÖYKÜ

♥can

Mehmet Rauf'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Eylül, 2019

Eylül (Günümüz Türkçesiyle), 2019

İhtizar, 2020

İhtizar (Günümüz Türkçesiyle), 2020

Âşıkane, 2020

Âşıkane (Günümüz Türkçesiyle), 2020

Karanfil ve Yasemin, 2021

Karanfil ve Yasemin (Günümüz Türkçesiyle), 2021

MEHMET RAUF, 27 Ağustos 1875'te İstanbul'da doğdu. Balat Mahalle Mektebi'ni bitirdikten sonra sırayla Eyüp Rüştiyesi, Soğukçeşme Rüştiyesi ve Bahriye Mektebi'nde okudu. Daha sonra memuriyete atıldı. İlk öyküsü 16 yaşındayken Halid Ziya'nın İzmir'de çıkardığı *Hizmet* gazetesinde yayımlandı. Erken yaşlarda kendini gösteren tiyatro ve edebiyat merakı, memuriyet yıllarında Servet-i Fünun çevresine girmesini sağladı. Tevfik Fikret'in halası Ayşe Sermet Hanım'la evlenip Fikret'in Rumelihisarı'ndaki yalısında yaşamaya başladı. Daha sonra Halid Ziya'yla sıkı bir dostluk kurdu. Büyüka'da bir kadına âşık oldu ve aşkına karşılık bulamayınca intihara kalkıştı. Hüseyin Cahid ve Halid Ziya son anda yetişerek hayatta kalmasını sağladılar. Meşrutiyet'in ilanından sonra tekrar yazmaya başladı. *Eylül* romanıyla edebiyatımızda önemli bir yer tutan Mehmet Rauf, diğer eserlerinde de aşk maceralarını konu edinmiştir. Mehmet Rauf 1926'da felç geçirdi, 1931'de İstanbul'da öldü.

SERAP

Celal Esat'a¹

Her akşam kaleminden² dönüşte vapura binerken artık âdet olduğu üzere aynı gazetecinin eline sıkıştırdığı *Stamboul'u*³ alarak vapura girdi; izdiham arasında, iskele üstünde yürürken insanların âdetin elinde ne âciz bir oyuncak, ne zayıf, hatta isyansız bir esir olduğunu düşünerek gülüyordu.

Çünkü mesela işte kendisi, hürriyetin ilanından⁴ beri nasılsa geçen temmuzun o hareketli ve sıcak günlerinde bir-iki defa rasgele almış olduğu bu gazeteden başlangıçta birdenbire hoşlanarak her gün bu gazeteyi okumayı âdet etmiş olduğundan bugün artık onu okumaksızın rahat edemeyecek ve onun yerine diğer Fransızca gazeteleri okumaya razı olamayacak bir hale gelmişti. Bu âdet Türkçe gazeteler için de aynıyla geçerliydi; her

1. Celal Esat Arseven (1876-1971): Ressam, yazar ve milletvekili. (Y.N.)

2. Resmî kuruluşlarda yazı işlerinin görüldüğü yer. (Y.N.)

3. 16 Ağustos 1868'te kurulup 1964'e kadar yayın hayatına devam eden Fransızca günlük gazete. 19. yüzyılda bürosu Asmalimescit'te bulunuyordu. (Y.N.)

4. 23 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet'in ilan edilmesi. (Y.N.)

gün *Tanin*¹, *Yeni Gazete*², *İkdam*³ ve *Sabah*⁴ gazetelerini okumasa rahat etmek ihtimali olmadığını itiraf ediyordu. Ve en adi hareketlerimizde hükmünü bu kadar kuvvet ve zorlukla icra eden bu âdetin hayatımıza bağlı büyük ve mühim meselelerde ne kadar gaddar ve zalim bir hayat yürütücüsü olduğunu düşününce düşününce kamaraya girdi ve bir yer bularak oturdu.

İlk hareket olmak üzere, âdetin kuvveti hakkında meşgul olan fikriyle fark ederek gülmeye başladığı bir bilindik tavrıla *Stamboul*'u açıp kıvırarak başmakaleye göz gezdirdi. Sonra yine ikinci bilindik hareket olmak üzere içerisini açıp "Tiyatro ve Konserler" sütununa bakmak üzereyken karşısında oturan genç ve gayet güzel bir kadın dikkatini ve hayranlığını birden o kadar ehemmiyetle çekti ki gazeteyi ihmale mecbur kaldı ve belli etmeksizin gazeteyi kapayıp yanına bırakarak bu kadını incelemeye ve düşünmeye koyuldu.

Yirmi beş yaşlarında olan bu kadın, her manasıyla cazibeli güzel Rum'un o kadar nefis ve en güzel bir örneği idi ve nefsinde toplamış olduğu yüzünün ve hatlarının üstünlüğüyle kadın, hakkındaki emel ve hayaline o kadar uygun düşüyordu ki, senelerden beri hissiz kalan ruhunun en derin köşelerinde ansızın bir acı arzu zelzelesiyle çırpındı.

Senelerden beri, evlilik hayatının gereklerine uyup

1. Hüseyin Cahit'in başyazarlığını yaptığı, 1908-1925 yılları arasında yayımlanan gazete. Zaman zaman *Renin*, *Senin*, *Cenin* isimleri altında da çıkmıştır. (Y.N.)

2. Abdullah Zühtü ve Mahmut Sadık'ın başyazarlığını yaptığı, 1909-1919 yılları arasında yayımlanan gazete. (Y.N.)

3. Ahmet Cevdet'in başyazarlığını yaptığı, 1894-1928 yılları arasında yayımlanan gazete. (Y.N.)

4. Dikran Kelekyan'ın başyazarlığını yaptığı, 1889-1922 yılları arasında yayımlanan gazete. (Y.N.)

hayat zevklerine veda etmeye mecbur kaldığı zamandan beri, bütün varlığıyla en ateşli, hasretli bir arzu hissettiğini, böyle nefis ve çekici bir mevcuda ilk defa rast gelmiş olduğunu kendi kendine itiraf ediyordu. Ve karşıdan, birdenbire ruhunu zapt ve işgal eden acı verici bir iştihakla baktıkça, sahip olamayacağımızı bildiğimiz, yalnız uzak bir seyirci olmak üzere kalacağımız bütün saadetlere karşı ruhumuzu altüst eden elemeler ve emellerin izdihamıyla içi sızlayarak, belki böyle güzel ve arzuya değer kadınların huzurunda bininci defa olmak üzere duyduğu bir hissi tekrar acıyla duydu: Buna sahip olan ve sonra, asıl, ah Yarabbi, asıl sevilen erkekler de mi vardı?

Lakin bu kadar mesut olmak için bu erkeklerin diğerlerinden ne farkları ve başka ne meziyetleri vardı? Şüphesiz bu saadet parlak bir meziyetten ziyade bir hayırlı tesadüfün iyilik ve hoşluk mahsulü değil miydi? Bir kadın ne kadar mühim ve ulaşılmaz olursa olsun kendini teslim edeceği erkeği her yönden yüksek meziyet sahiplerinden biri olduğundan ziyade, hayat yoluna tesadüfünden dolayı tercih ettiği aşikâr bir hakikat değil miydi? Ve bu hakikati tekrar bir kere daha kabul ettikten sonra, hayatında bu kadar müstesna ve seçkin bir tesadüfe denk gelemeyişini tekrar içi sızlayarak itiraf etti. Zaten hayatımız âdet ile tesadüfün elinde zalim ve yırtıcı bir pençe içinde dayanıklılık ve katlanabilme yetisini kaybetmiş sefil bir hastalıktan başka bir şey miydi?

Ah Yarabbi, hayatın bütün saadetleri, bütün zevkleri bile böyle birer tesadüf mahsulü olduktan sonra... diye acı acı düşünürken on beş sene evvel, okuldan çıkıp da sonsuz emellerle, keskin arzularla, bir sürü renkli, parlak, güneşli arzularla hayatın gökyüzüne atıldığı ve ilk uçucu sarhoşluk arasında, dört taraftan hücum edip kendini teneffüsten men ve mahrum eden çevrenin baskıcı havası içinde boğulduğu zaman başlamış ve evliliğinin ilk sene-

lerine kadar devam etmiş olan yirmi ile yirmi beş yaşının arasındaki beş senelik karamsarlık buhranından kalma hızlı bir yaklaşımla tekrar kendini bu kadar kolaylıkla siyah ve matemli düşüncelere sevk ve teslim edişini gülererek karşılıyordu. Ve şu karşılaşmanın da bir âdetin eseri olduğunu düşünerek gülmek arzusunun çoğaldığını hissediyordu. Siyah veya aydınlık fikirlerin olayların sürüklemesiyle değil kendi eğilimlerimizin mahsulü olduğunu senelerden beri tasdik ve kabul etmişti. Demek bugün kendisinde, karşısında bir güzellik şaşaaasının nurlarının halesiyle çevrili olarak çekici saltanatı içinde mesut ve özenli yaşayan ve yaydığı aşk ve güzellik kokusunun havası sayesinde her bakışta oldukça kolaylıkla peyda ettiği çekicilikle mest ve mağrur olan o kadar müstesna, o kadar cazibeli bu Rum güzeli karşısında hissettiği tutkunlukla beraber ortaya çıkmış bir de savaş vardı; hayatının huzurlu alışkanlığına uygun olarak iyimser ve şu andaki eğilimine uyararak karamsar olmak arasında bir savaş... Bir savaş ki ikincinin birinciye galip gelmesiyle biteceğini zannediyordu, hakikaten güzelliğin nuruyla ruhunu altüst eden şu güzel kadının ince huzurunda derin bir acılıkla hayatını, mazesini düşünüp ömrünü bu kadar güvenli ve rahat yaşamaya müsaade edecek her türlü lütuf ve nimetten mahrum olduğunu kabul ve itiraf etmesi, iyimserliğin tamamen hezimetle ve ruhunun tekrar karamsar ve korkutucu düşüncelerle işgaliyle son bulmuştu.

Bir kere, evvela okul hayatını düşündü, nasılsa babasının sevgisine layık olamayıp asıl annesinin gözbebeği olan çocukluk hayatında, henüz on üç yaşındayken bu şefkat dayanağından da bu kutsal kadının daha pek gençken veremden vefatıyla mahrum kalmış ve babası, altı ay sonra tekrar evlenerek kendisini bir sene sonra, yeni karısının cömertlik ve ısrarına kolaylıkla razı olup yatılı mekteplerden birine def ederek uzaklaştırmıştı.

“ O zaman boynunu bükerek bütün bu parlak hülyaları, bütün muhteşem emelleri doğuran gençliğin sırf bir yalandan ibaret olduğunu tasdik ediyordu: serap, serap... Bütün gençlik emellerinin güzellikleri, bütün vaat edilmiş ve beklenen imtiyazlar seraptan başka bir şey miydi? Hem feci hem kanlı bir seraptan başka bir şey miydi? Ve hayat, miskin kollarında en parlak ömürleri, en müthiş kaderleri bile nasıl tembellik ve alçaklığa alıştırarak mahvediyor, nasıl herkesi en sefillikte en ulvilerle birleşip yığılarak doldurdukları o büyük işkence çukuruna sevk ediyor, sürüklüyor, merhametsiz, ayırmaksızın nasıl hepsini birden o bayağılık çukuruna tekmeliyor, böylece, itiyor, atıyordu. ”

Unutulmaz romanlarının yanında öykücülüğüyle de öne çıkan Mehmet Rauf'tan hayata ve gençliğe dair hüznü yüklü bir uzun öykü.

Kuşakları etkilemiş romanlar, ufuk açıcı öyküler, ezberlere kazınmış şiirler... Gazetelerde kalmış söyleşiler, gezi yazıları, denemeler, makaleler... Edebiyatımızın farklı dönemlerinden, iz bırakan metinler Kısa Miras'la bir araya geliyor.

#edebiyatımızınmirası #gençlik #ölüm #hatıra #yolculuk #melankoli #pişmanlık

can

can yayinlari.com | f | i | t can yayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-5176-9

9 789750 751769